فرآيندهاي تصادفي

نيمسال دوم ۱۴۰۳-۱۴۰۲

مدرس: دکتر پیوندی

محمد نظري

دانشکدهی ریاضی و علومگامپیوتر

پروژهی اختیاری اول

9111.780

۱ معرفی مدل رایت فیشر بدون جهش

در مدل مذکور بدون در نظر گرفتن جهش، کسر تعداد هر ژن به سایز کل جمعیت به شکل زیر بیان می شود:

$$p_j = \frac{j}{YN}$$
 , $q_j = 1 - \frac{j}{YN}$ (1)

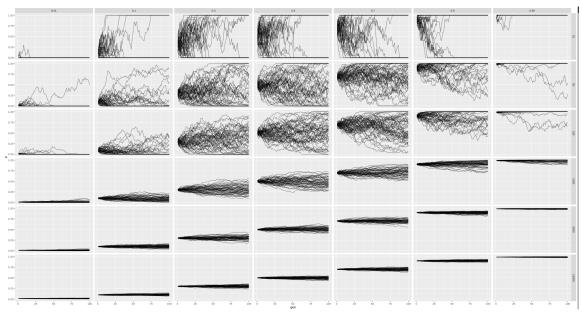
پیداست که ماتریس انتقال این فرآیند تصادفی نیز به صورت تابع چگالی احتمال دوجملهای ساخته میشود:

$$P = (X_{n+1} = k | X_n = j) = p(i, j) = {\binom{\Upsilon N}{k}} p_j^k q_j^{\Upsilon N - k} \tag{\Upsilon}$$

در این مدل دو حالت جاذب (AbsorbingState) خواهیم داشت که شامل حالتهاییست که در آنها یکی از ژنها به طور کامل ژن غالب شدهاست (ژن دیگر منقرض شده است و در نسلهای بعدی حضور نخواهد داشت).

۲ نتایج شبیهسازی بدون جهش

با ۵۰ بار شبیه سازی برای برای برای جمعیت هایی باسایز متفاوت و مقادیر اولیه ی متفاوت کسر هر ژن از جمعیت دو مورد قابل توجه است. اول، همگرایی با افزایش سایز جمعیت مشخص تر می شود. دوم، حالات جاذب مدل با کسرهای اولیه ی نزدیک یک یا صفر مشخص تر اند و ادامه ی نسل شان با یک خط چسبیده به بالا یا پایین نمودار مشخص شده اند.

Initial values for p_j and population size are (.01, .1, .3, .5, .7, .9, .99) from left to right and (10, 50, 100, 1000, 5000, 15000) from top to bottom respectively.

```
library(ggplot2)
library(dplyr)
library(tidyr)
library(viridis)
wf_df <- data.frame()</pre>
sizes <- c(10, 50, 100, 1000, 5000, 15000)
starting_p \leftarrow c(.01, .1, .3, .5, .7, .9, .99)
n_gen <- 100
n_reps <- 50
for(N in sizes){
 for(p in starting_p){
   p0 <- p
   for(j in 1:n_gen){
     X <- rbinom(n_reps, 2*N, p)</pre>
     p < - X / (2*N)
     rows <- data.frame(replicate = 1:n_reps, N = rep(N, n_reps),
                       gen = rep(j, n_reps), p0 = rep(p0, n_reps),
     wf_df <- bind_rows(wf_df, rows)</pre>
 }
p <- ggplot(wf_df, aes(x = gen, y = p, group = replicate)) +</pre>
    geom_path(alpha = .5) + facet_grid(N ~ p0) + guides(colour=FALSE)
```

۳ معرفی مدل رایت فیشر با جهش

حال برای نزدیک کردن مدل رایت_فیشر به واقعیت دو احتمال برای دو نوع جهش تعیین میکنیم. یک نوع جهش A به A و دیگری جهش A به A به A با این کار طبیعتا کسر تعداد هر ژن به کل جمعیت دستخوش تغییر مهمی می شود. اگر احتمال جهش نوع اول را با آلفا یک و احتمال جهش نوع دوم را با آلفا دو نشان دهیم، کسر تعداد ژنهای A به کل جمعیت برابر زیر می شود:

$$p_{j} = \frac{j}{YN}(1 - \alpha_{1}) + (1 - \frac{j}{YN})\alpha_{Y}$$
(7)

همچنین کسر تعداد ژنهای a به کل جمعیت نیز به شکل زیر تغییر میکند:

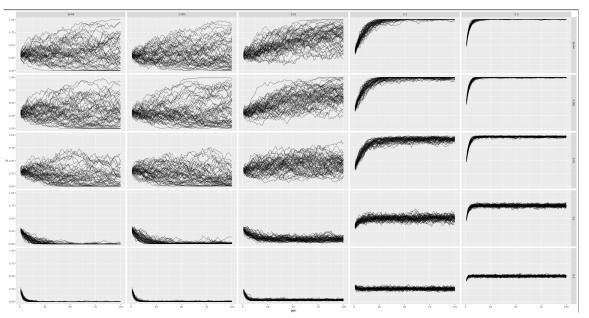
$$q_{j} = \frac{j}{YN}\alpha_{1} + (1 - \frac{j}{YN})(a - \alpha_{Y})\alpha_{Y}$$
(*)

با این حال تابع چگالی احتمال همچنان به صورت قبلی دوجملهای باقی میماند. (معادلهی ۲)

۴ نتایج شبیهسازی با جهش

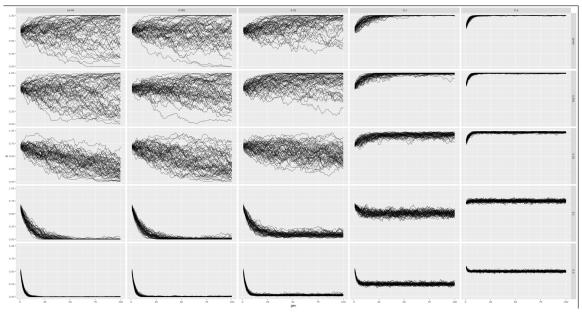
نتایج این بخش با توجه به اضافه شدن دو متغیر جدید در شبیه سازی مفصل تر است، برای همین در این بخش نمودار ها با نظم جدیدی کنار هم قرار گرفته اند تا بتوان اثر متغیرهای احتمالات انواع جهش را مشاهده کرد. سایز جمعیت نمونه ۱۰۰ و ۱۰۰۰ در نظر گرفته شده است و کسر تعداد اولیه نیز فقط در حالات ۳۰ و ۷۰ درصد شبیهسازی شده اند.

جمعیت ۱۰۰ با کسر اولیهی ۳۰ درصد:

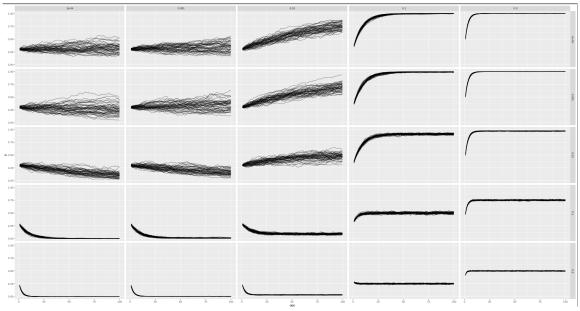
Initial values for both α_1 and α_2 are .0001, .001, .01, .1 and .3 from left to right and from top to bottom respectively.

جمعیت ۱۰۰ با کسر اولیهی ۷۰ درصد:

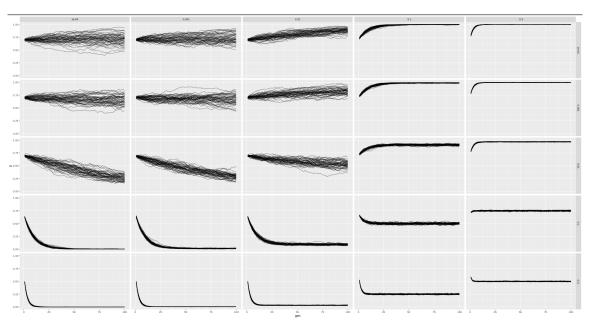
Initial values for both α_1 and α_2 are .0001, .001, .01, .1 and .3 from left to right and from top to bottom respectively.

جمعیت ۱۰۰۰ با کسر اولیهی ۳۰ درصد:

Initial values for both α_1 and α_2 are .0001, .001, .01, .1 and .3 from left to right and from top to bottom respectively.

جمعیت ۱۰۰۰ با کسر اولیهی ۷۰ درصد:

Initial values for both α_1 and α_2 are .0001, .001, .01, .1 and .3 from left to right and from top to bottom respectively.

```
library(ggplot2)
library(dplyr)
library(tidyr)
library(viridis)
wf_df <- data.frame()</pre>
sizes <- 1000
starting_p <- .7
n_gen <- 100
n_reps <- 50
alpha1m \leftarrow c(.0001, .001, .01, .1, .3)
alpha2m \leftarrow c(.0001, .001, .01, .1, .3)
for(alpha1 in alpha1m){
 for(alpha2 in alpha2m){
   N <- sizes
   p <- starting_p</pre>
   p0 <- p
   for(j in 1:n_gen){
     X <- rbinom(n_reps, 2*N, p)</pre>
     p \leftarrow (X / (2*N)) * (1-alpha1) + (1 - (X / (2*N))) * alpha2
     rows <- data.frame(replicate = 1:n_reps, alpha1 = rep(alpha1, n_reps),</pre>
                       gen = rep(j, n_reps), alpha2 = rep(alpha2, n_reps),
                       p = p
     wf_df <- bind_rows(wf_df, rows)</pre>
 }
}
p <- ggplot(wf_df, aes(x = gen, y = p, group = replicate)) +</pre>
    geom_path(alpha = .5) + facet_grid(alpha1 ~ alpha2) + guides(colour=FALSE)
```

۵ ضمائم

دو قطعه کد برای دو شبیهسازی مدل رایت_فیشر در حالات انقراض و جهش ژنها ضمیمهی این گزارش شدهاند.